

Riktlinjer för ersättningskanning i Sotenäs kommun

Gallringsutredning

Kommunfullmäktige beslutade 2019-12-12 § 140, dnr KS 2019/1264 om att anta en strategi för digital agenda SML. I strategin framgår bland annat att ”det som går att digitalisera, ska digitaliseras”. Med anledning av detta har Kommunstyrelseförvaltning valt att se över hur rutinerna kring dokument- och arkivhantering ser ut för registreringen i kommunens diarieföringssystem (cicero och edp/vision). I början av 2000-talet började registraturen att skanna in handlingar i dåvarande diarieföringssystem Diabas, därefter cicero. Även bygglovsärenden började skannas i början av 2000-talet.

Med anledning av en allmän osäkerhet kring vad som gäller för elektronisk arkivering har Sotenäs kommun valt att skriva ut det som inkommit i elektroniska form samt ha kvar pappershandlingen som man har skannat. Under 2019 har Sotenäs kommun, tillsammans med kommunerna i Fyrbodalen, upphandlat ett e-arkiv.

Gallring

Att gallra innebär förstörande av allmän handling. Enligt Arkivlagen får allmän handling förstöras under förutsättning, att man beaktar att arkiven är en del av vårt kulturarv samt att de handlingar som bevaras tillgodoser rätten att ta del av allmänna handlingar, forskningens behov samt behovet av information för förvaltning och rättskipning. När det gäller elektroniska handlingar sker även gallring då man till exempel vid konvertering eller överföring av data förlorar sökmöjligheter och data samt förlorar möjlighet att fastställa handlingars autenticitet och att göra viss sammanställning av data.

Ersättningskanning

Ersättningskanning utgör en aktivitet i den dagliga diarieföringen (registreringen) som görs i syfte att ersätta en handling som inkommit eller upprättats som pappersoriginal med en elektronisk handling. Efter att en handling har ersättningskannats är det den elektroniska handlingen som tas om hand för arkivering.

Villkor för tillämpning

Ursprungsmedia får gallras under förutsättning att gallring kan ske utan eller med endast ringa förlust av betydelsebärande information och möjligheten att fastställa autenticiteten. Antingen går det att skanna i pdf/a, samt att spara ner dokument i pdf/a. Det är också möjligt att i e-arkivet konvertera över från olika format till pdf/a.

Exempel på handlingar som inte får ersättningskannas

Nedan följer exempel på handlingstyper som inte får ersättningskannas. Information som listas nedan kan inte bevaras enbart som skannad bild. Exempelen utgör inte en komplett lista.

Exempel	Kommentar (exempelvis bestämmande lag)
Avtal, kontrakt, överenskommelser	Avtal, kontrakt och överenskommelser som är verksamhetskritiska eller av stort ekonomiskt värde. Det kan också röra sig om ett högt bevisvärde som innebär att handlingen ska finnas kvar i analogt format.
Äganderättshandlingar (köpeavtal) handlingar vid överlåtelse av fast egendom	4 kap.1-2 §§ jordabalken (1970:994)
Testamente och bouppteckning	10 kap. 1 § och 20 kap. 6§ ärvdabalken (1958:637)
Handlingar som behövs för bevisvärde, för att styrka ett legalt förhållande eller för att styrka rättigheter och skyldigheter.	Se rubrik nedan ”Hänsyn till bevisvärde
Anbud som inkommit på papper	Analogt inkomna anbud ska finnas kvar på papper under hela gallringsfristen. Vinnande anbud kan därefter bevaras digitalt.
Handlingar som på grund av format, gråskala, färg eller andra liknande egenskaper inte tillfredsställande kan bevaras enbart som skannad bild.	Exempelvis handlingar med ett kulturhistoriskt värde, handlingar där format eller typ av databärare har ett estetiskt värde (exempelvis ritningar, illustrationer) eller handlingar som utifrån sitt originalformat på ett unikt sätt representerar sin samtid.

Hänsyn till bevisvärde

Sotenäs kommun gör en bedömning av vilka handlingar som måste finnas kvar i pappersoriginal. Bedömningen görs utifrån kommunens specifika förutsättningar och informationens sammanhang samt dess eventuella beroende till annan information. Bedömningen görs utifrån handlingens informationsinnehåll, inte utifrån handlingstyp.

Avtal, kontrakt och överenskommelser som är verksamhetskritiska eller som i övrigt har stor ekonomisk eller juridisk betydelse får inte ersättningsस्कannas. Däremot kan avtal av mindre vikt ersättningsस्कannas och därefter gallras.

Vissa handlingstyper får aldrig ersättningsस्कannas. I dessa fall är det handlingstypen som avgör bevisvärdet, inte dess informationsinnehåll. Här rör det sig om handlingar som enligt lag eller motsvarande ska vara utformade på ett särskilt sätt, exempelvis egenhändigt undertecknande, vilket gör att de kan förlora sitt bevisvärde i ett inskannat format.

Vilka handlingar som inte får eller får ersättningskannas kan framgå av Sotenäs kommuns dokumenthanteringsplan.

Gallringsbeslut

Arkivmyndigheten i Sotenäs kommun beslutar att följande gallringsbeslut ska gälla från 1 januari 2021;

- 1. Pappershandlingar, inkommande eller upprättade**
Pappershandlingar som överförts till annat medium (skannats) skall gallras under förutsättning att det inte möter hinder i lagstiftningen/motsvarande, att skanningen inte medfört informationsförluster samt att de inskannade handlingarna bevaras i ett av Riksarkivet föreskrivna format.
- 2. Elektroniska handlingar, inkomna eller upprättade i ej arkivbeständigt format**
Elektroniska handlingar som konverterats från ett filformat till ett annat ska gallras, under förutsättning att konverteringen inte medfört informationsförluster samt att konverteringen skett till ett av Riksarkivets föreskrivna format.